

KIS LAP

JELES GAZDÁLKODÁS. (Lásd az 77. lapon.)

XL. kötet, 5. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1891. február 1-én.

A PUSZTA HÁZ KINCSE.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

IMRE kissé gyanakodva nézett Évikére. Hát ha csak nem akarja megmondani, csak ravaszkodik? Ezt azonban mégis nehéz volt hinnie, mert a leányka oly szeliden, őszintén nézett reá, hogy okvetlenül igaznak kellett annak lenni, amit mondott. De hát így megint csak rejtélyesebb ez a dolog. Ennek a leánykának még azt sem mondták meg, mi a neve. Hát nem csodálatos ez?

Miután Imre meggyőződött, hogy ezen a nyomon hiába kutat, abba is hagyta és inkább másra fordította a beszédet.

— No, azt még soha sem hallottam, hogy valakinek neve ne legyen; de ha neked nincs, hát az sem baj. Azért jó barátok lehetünk, ha ugyan meg leszél elégedve itt a mi szegény házunkban.

— Szegény? Hát ti szegények vagytok?

— No, nem megyünk a szomszédba kenyeret kérni, de hát nem is vagyunk gazdag emberek.

— Pedig én azt hittem. Milyen szép itt minden! A falak szépen ki vannak festve, aztán mennyi gyönyörű butor, edény és százféle szép holmi! Minden szobában le lehet ülni, az ágyak tele vannak vánkossal, ebédre mindenféle jó étel!

— No bizony! Hiszen ez csak rendes dolog. Hát nálatok nem volt?

— Oh, már hogy lett volna?

— De furesát beszélsz. Szobátok csak volt?

— Szoba... az volt elég... de mind üres... csak az a kettő, amelyben én meg apácska szoktunk lenni, az nem volt egészen üres... és amíg ott volt az öreg Zsuzsa, addig csinosabb is volt... de mégsem olyan szép, mint ezek itt. Pedig én igazán igyekeztem, hogy szépen kisöpörjem, föl is suroltam, rendbe hoztam... de még sem tudtam olyan jól, mint Zsuzsa... azután meg amióta az öreg Zsuzsa elment, mindenféle holmi hiányzott, mert apácska soha sem ment ki a házból, engemet pedig nem eresztett... ha valami eltört vagy elromlott, bizony nem volt más helyette.

— Mi tört el?

— Hát pohár, tányér, fazék... az mind olyan könnyen törik! Pedig én nagyon vigyáztam, mégis eltört.

— No, az megesik, én is törtem el már egyetmást, biztatá Imre. De ha te sem jártál ki, atyád sem járt ki, akkor miből éltetek?

— Oh, mindig akadt valami. A kamarában volt egy nagy zsák liszt... meg egy zsák burgonya...

— De mikor elfogyott?

— Nem fogyott el... néha már csak kevés volt, de akkor másnapra megint csak tele volt a zsák.

— No ez furesa. Ki hozta?

— Ki? Azt... azt én igazán nem tudom, soha sem láttam. Nem is gondoltam rá.

— Mondom, hogy nagyon furesa. És a ruhátokat hol vettétek?

— Ruhát... ami rajtunk lett. Ha els... Engemet is

Imre nagy... ugyan fura... az apja tan... lanatban m... tését, mert Évikének s

— Ne b... én rajtad m... kásom, hog

De már... zalmas bes... sedett és sz... azonban es... azok után,

éppenségg... ról az egés... tudta, miko... és a pajtás

Legelősz... fiúk mind... méregetik,

retnének... Imreéknél... keveset tu... annyit mo...

leány van... nan jött; De Imre nem felelt... dig nagy... olyan na... hogy ő va... tud is v... maga ser... azonban

— Ruhát? Azt nem vettünk. Az volt, ami rajtunk volt... több nem is kellett. Ha elszakadt, apácskám megvarrta. Engemet is tanított varrni...

Imre nagyot nevetett. No mert az már ugyan fura dolog, mikor a kis leányt az apja tanítja varrni! A következő pillanatban már megbánta ugyan a nevetését, mert látta, hogy ez roszul esett Évikének s köny csordul ki a szeméből.

— Ne bánd no, hiszen nem akartam én rajtad nevetni. Csak olyan rosz szokásom, hogy néha nagyot nevetek.

De már ezuttal mégis vége lett a bizalmas beszélgetésnek. Évike elcsöndesedett és szomoruan félre huzódott. Imre azonban csak még inkább kíváncsi lett azok után, amiket hallott. Most már éppenséggel nem tudta, mit gondoljon erről az egész dologról. És még kevésbé tudta, mikor aztán ismét iskolába ment és a pajtásokkal találkozott.

Legelőször is azt vette észre, hogy a fiúk mind nagyon fürkésző tekintettel méregetik, kérdezgetik s mindnyájan szeretnének megtudni valamit abból, ami Imreéknél történt. A kis Palikától édes keveset tudhattak meg, mert Palika csak annyit mondhatott, hogy egy idegen kis leány van náluk s ő nem tudja, honnan jött; Imre bizonyosan többet tud. De Imre meg vigyázott a nyelvére és nem felelt a kíváncsi kérdésekre. Az pedig nagyon tetszett neki, hogy a fiúk olyan nagyon kíváncsiak s azt hiszik, hogy ő valami érdekes titkot tud. Persze, tud is valamit, csak az a baja, hogy maga sem tudja igazán, hogy mit. Így azonban könnyebb volt el nem árulni.

Csak hogy így meg aztán furcsa beszédek köllött hallania.

Eddig Imre nem éppen sokat tördött azzal, amit arról az elátkozott pusztai házról beszélnek a faluban. Hallott néha egyet-mást; de mert otthon a mama azt mondta, hogy ez csak afféle együgyü babona, hát nem akarta magát olyan hirbe keverni, mintha ő is olyan kurta eszü gyerek volna, mint a többiek. Most azonban akarta, vagy sem: azon vette magát észre, hogy nagyon érdekli, amit jobbra-balra suttognak, beszélnek iskolabeli pajtásai. Különösen a Göndör Jóska és Peti tudtak nagyon sokat.

— Emlékszel-é, Peti, mit mondott az öreg anyánk? Ugy lesz az szóról szóra... Nagyon okos asszony az a Kádasné asszonyom; tudja ő miért járt ott abban az elátkozott házban és miért vette magához azt a kis leányt.

Imre ugy tett, mintha nem hallaná; pedig ugyancsak fülelt.

— Persze, hogy ugy van, mondá Peti. Csak azt szeretném tudni, hogyan tudott megalkudni azzal az aranycsináló vén boszorkánymesterrel?

— Már abban valami nagy mester-ség volt, az bizonyos. Soha senki sem tette a lábát abba házba száz esztendő óta... és én nem is hiszem, hogy az a vén gonosz meghalt. Bizonyosan csak valami fortélyon törte a fejét.

— Már az szent és bizonyos. Hiszen a nagyapánk beszéli, hogy soha sem történt ott semmi ugy, mint más igazhívő jámbor embereknél. Maga az a ház sem

épült igaz uton, azt is valami gonosz mesterséggel varázsolták oda.

— No már azt én is tudom, szólt közbe a Kása Ferkó. Beszélte az öreganyám, hogy a mikor ő gyereklány volt, akkor még semmiféle ház sem állt ottan. De egyszerre csak egy kis házikó termett a pusztában s egy hosszú szakállu vén ember élt benne, aki soha sem szólt senkihez egy árva szót sem. És aztán egyszerre csak a kis házikóból nagy ház lett, magas kőfalkerítéssel egyik napról a másikra. Akkor még abban lakott a fehér szakállas ember.

— Éppen így beszélte az én nagybátyám is, aki látta is a vén gonoszt, szólt Peti.

— Ugyan ne mondd, te! Talán csak nem járt ott nála?

— Nem éppen, de mégis ott volt. Persze, nem a jószántukból, mert igaz jó lélek nem jár azon a tájékon. De hát az úgy esett, hogy egyszer késő este jött haza felé a pusztán és eltévesztette az utat. Csuf hideg és esős idő járt és ugyancsak megörült, mikor egyszerre világosságot pillantott meg. Azt hitte, valami tanyához tévedt, meg is zörgette az ajtót és kérte, hogy bocsássák be éjszakára. Hát egyszerre csak megjelent fönt az egyik ablakban egy hosszú, fehér szakállu ember, rettentően hadonáz a kezével és rekedt hangon hörgi:

— Menj odább! Jaj neked, ha maradsz!

Mikor Peti ezeket beszélte, a fiuk szinte sápadoztak és Imre, mi tagadás benne, maga is borzongott kissé. A Gön-dör Jóska pedig megszólalt:

— Jaj, de borzasztó lehetett az!

— Meghiszem azt! szólt Peti, aki nagyra volt a beszéde hatásával. De hát a mi még azután következett! Amint a nagybátyám felpillant, hát látja, hogy a másik ablakban is egy éppen olyan fehér szakállas vén ember hadonáz és kiabál, meg a harmadik és negyedik ablakban is. No ez már csak tiszta boszorkányság volt!

— De tudom, szaladt is a nagybátyád onnan, szólt Jóska.

— De még hogy! Meg sem állott házáig és azóta egy véka aranyért sem ment volna annak a háznak még a tájékára sem.

— Más sem igen járt ott.

— Természetesen. De hát most az Imre anyja mégis ott járt. No, ha megalkudott a vén boszorkány-mesterrel, akkor nem járt rosszul. Persze, nem is vállalhatja magára olcsón, hogy a házába veszi a boszorkány-mester leányát... legalább is egy pár szakajtó aranyat kapott vele.

No, már ez mégis olyan beszéd volt, hogy Imre nagyot nevetett rajta.

— Bolondot fecsegtek ti itt összeviszsa, kiáltott oda. Nem igaz abból egy árva szó sem.

— Nem-e? szólt Jóska. Hát aki nem hiszi, nem kénytelen vele. Azért mi mégis tudjuk, amit tudunk.

Imre megint csak nevetett, de azért mégis gondolkodóba esett egy kicsit. Mert az csakugyan bizonyosnak látszik, hogy valami titok lappanghat ebben a dologban. Amit ezek a fiuk beszélnek, az nagyon bolondos história... bizonyo-

san az is...
inkább megz...
fiuk tovább...
így szólt:

— Azán...
mikor tegna...
zivatar kez...
kocsizott a...
járt a vén

san az is... de hátha mégis? Még inkább megzavarodott aztán, mikor a fiuk tovább beszéltek és Kása Ferkó így szólt:

— Már én csak a mondó vagyok, hogy arról az elátkozott házról más senki sem tud bizonyosat, mint gróf ur. Őt többször látták azon a tájon járni.

CSERE. (Lásd a 70. lapon.)

— Az ám! Mondta is az apám, hogy mikor tegnap kint volt a mezőn és a zivatar kezdődött, akkor is arra felé kocsizott a gróf ur. Talán aranyat kérni járt a vén fősvényhez.

Erről is hallott Imre valamit, csak hogy megint nem tudta igazán, mit. Amint az iskolából haza felé ballagott, egészen meg volt zavarodva. Eszébe jutott, hogy a mama sokszor szánakozva

beszélt arról, milyen együgyü babonákat hisznek és beszélnek a tudatlan emberek; de, ha most mindezt hallja, kérdés, megint csak együgyü babonás beszédnek mondaná-e?

— Beszélek egy kicsit az öreg Mihály gazdával... az öreg sokat tud... és az nagyon furcsa, hogy a gróf ur akkor este éppen ott járt...

Alig ért haza, mindjárt föl is kereste az öreg Mihályt.

— Emlékszik-e rá, Mihály, hogy a gróf ur abban a nagy zivatarban oda járt valahol és Gergely azt hitte, hogy talán baja történt?

— Már hogy ne emlékezném? Hát aztán miért kérdi?

— Csak azért, mert amikor megjött és itt állt meg a házunk előtt, azt mondta, hogy a nagy zápor ideje alatt a vasuti állomáson huzódott meg.

— Azt mondta? El is hiszem. Magam is úgy tettem volna.

— De én nem hiszem... mert nem ott volt, hanem itt a pusztán járt.

— Ott járt? Hát az is lehet; bíz' én nem tudom.

— De én tudom... És emlékszik, milyen haragosan szólt a jó öreg Gergelyről, mikor megtudta, hogy a keresésére indult? Milyen durva szóval illette!

— Nem baj az. A szegény cselédnek bele kell szoknia abba, hogy a gazdája néha mérgeskedik. Majd megbékél.

— De én tudom, miért haragudott. Nem akarta, hogy valaki megtudja, hol járt.

— Már ugyan hol járt volna?

— Hát ott a pusztán, az elátkozott háznál. Mi dolga lehetett ott?

— No már azt én igazán nem tudhatom. De Imre urfi alighanem többet tud, mint én. Hát az is a rendje; én csak amolyan szegény tudatlan öreg vagyok, én bizony még azt sem tudtam, hogy itt valami elátkozott ház van. De az olyan tanult urfi ezt jobban tudhatja, hát bizonyosan úgy is van.

Imre látta, hogy az öreg nemcsak nem mond semmit, hanem még gunyolódik. Itt hát nem boldogul. De majd talál más módot. Az öreg Gergely, a gróf szolgálója sokszor jár itt a ház előtt. Meglesi.

(Folytatása következik.)

C S E R E.

(Képpel a 69. lapon)

ITT A »Vicza«, ott a »Marczi«,
Mind a kettő vidám bábú:
Gyolcs és posztó a ruhájok,
A testük meg fenyőfából.

Az én »Vicám« szőfogadó,
A te »Marczid« merő bamba:
Megtanítom lovagolni,
Hadd kapom csak a markomba!

Mig tunitom a huszárod',
Duczolgassad a »Viczámat«.
Hapták, huszár! Jön a török!
A huszár nem vár, de támad!

Ó te mafla, »Marczi« vitéz!
Nem tudsz ülni a nyeregben —
Bizony bizony csufot vall kend
A hős huszári szerepben!

Lám a »Vicám« derék bábú!
Ha nem ringatná is Gyuszi,
Csak az marad, mi eddig volt:
Engedelmes, alamuszi.

MÁR ha futás, de hogy szé mert az igen tud

Elég mikor n szedelem is nehé havas t könnyü telenek meleg is val. De szegény egész te

A hi bundács engedi, formán látszik kál ak mégis legkény lemetlen éhség.

Meg De na Magas valami ki a hó kóró, az insé mint e gét rá is jó.

Épp a kopa laltak

—
—
tél jár

TAPSIFÜLES VESZEDELME.

(Képpel a 72. lapon.)

MÁR hiába, akárki mit mond, mondhatja százszor is, hogy szegény a futás, de Tapsifüles mégis azt tartja, hogy szegény, nem szegény: ő bizony fut, mert az most neki hasznos. Magam sem igen tudom, mit tehetne okosabbat.

Elég baj az neki, hogy futnia kell, mikor nem is gondolta, hogy ilyen veszedelem fogja utól érni. Hiszen már az is nehéz sor, hogy ez a kemény fagyos, havas tél olyan sokáig tart. Persze, könnyű azoknak a juhoknak, lovaknak teheneknek, melyeket télére behajtanak a meleg istállóba és ott jól tartanak szénával. De bezzeg keserves állapotba jut szegény Tapsifüles, aki ott kint tölti az egész telet Isten szabad ege alatt.

A hideg még csak megjárna. Van jó bundácskája, aztán meglapul a hóban, engedi, hogy a sűrűn hulló hópihék jóformán eltemessék, hogy még a füle sem látszik ki. Így nem fagy meg, elszundikál akár egész nap is. De aztán végre mégis csak meg kell mozdulni, mert a legkényelmesebb pihenés is nagyon kellemetlen, ha egyszer bekövetkezik az éhség. Menni kell eleséget keresni.

Meg is indult Tapsifüles és keresett. De nagyon szomoru keresgélés volt az. Magas hó borítja a földet, hol találjon valami harapni valót? Itt-ott meredez ki a hóbul egy-egy elfagyott, elszáradt kóró, azt meg sem lehet rágni. Nagy az inség az erdőben! Nincs más hátra, mint egyik másik fiatalabb fácska kéréget rágicsálni. Hát, ha egyéb nincs, ez is jó.

Éppen csak hozzá fogott, mikor fönt a kopasz fák fölött gyanus hangok szólaltak meg.

— Kár, kár, kár... hogy nincs nyár!

— Bizony kár... hogy ily kemény csuf tél jár!

— Sehol semmi ennivaló!

— Mindent elborít a nagy hó!

Tapsifüles fülelt. Aztán elégedetten szólt:

— No, ti szegény varjak, ti még rosszabbul vagytok, mint én. De ha én beérem a fakéreggel, harapjatok ti is bele.

Csakhogy a varjak mást gondoltak. Nekik pecsenye köll.

— Nini, nyul!... oly mohón fal, majd megful.

— Üssünk rája!... nagyon jó lesz ozsonnára.

A következő pillanatban már lecsaptak s Tapsifüles egyszerre csak azon vette észre magát, hogy éhesen tátott csőrrel ront rá a két varju. Bizony agyonmarják, széttépik, megeszik.

— De már abból semmi lesz! Fuszunk!

Futott, de a varjak meg röpültek. A bőrét féltette Tapsifüles, a jó falatot akarták megkaparítani a varjak, hát egész erőfeszítéssel iparkodtak előre mind. Bizony-bizony szepegett Tapsifüles, mert akármily gyorsan futott, az éhes varjak egyre közelebb érték, már bele is kaptak erős csőreikkel a bundájába. Am Tapsifüles csak annál nagyobbakat ugrott s egyszerre sűrű bokrot vett észre. Végső erőfeszítéssel még egy nagyot szökkent és beosont a bokor sűrű ágai alá. Ott már bátran nevetetett, oda nem mehettek utána üldözői.

— Jó étvágyat, kedves varju barátim! De pecsenyét másfelé keressetek, mert én magam akarok még vacsorálni, nem hogy engem egyenek meg vacsorára.

— Kár, kár! szólt a két varju és bosszusan odább röpült.

Tapsifüles pedig aztán jobban vigyázott s még éhségében sem feledkezett meg többé az óvatosságról.

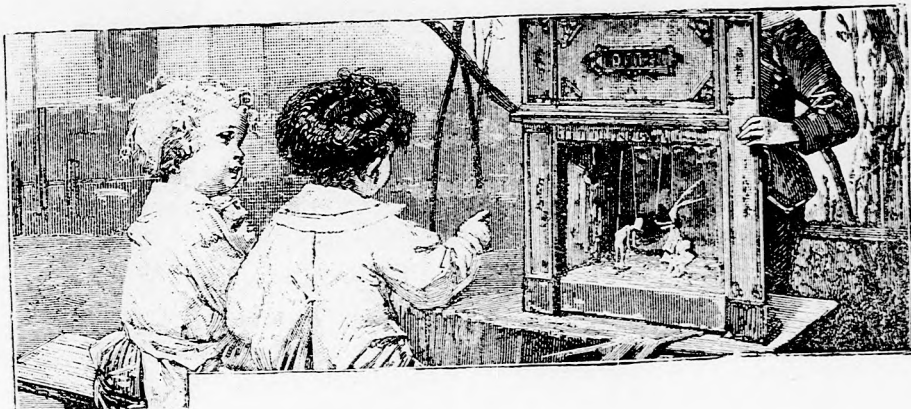

TAPSIKÜLES VESZÉDELME. (Lásd a 71. lapon.)

C
I
L
A

PAPRIKA JANCSI SZINHÁZA.

CSITT! Figyelem! Megkezdődik!...

Im, az első jelenet:
Ragyogó királykisasszony
A színpadra belebeg.

Udvar-mester hódol neki,
Hajlong, bókol ügyesen:
»Megteszem, amit főnséged
Most parancsol kegyesen!«

»Hü cselédem, hoptesterem,
Azt parancsolom neked:
Szólítsd ide Lajost, Erzsit,
E kedves két gyermeket.

Adok fényes udvari bált,
Hívjad a czigányokat!
A szomszédból hozd ide
A fiúkat, lányokat.

Zengjen a kürt és hegedü,
Szóljon bögő, czimbalom!
Forogjanak mind a párok,
Nagy legyen a vigalom!«

Erzsi s Lajos gyönyörködve
Nézik a tündéri bált —
S ahogy ez javában folyik,
Lajoska csak így kiált:

»Ó, mi pompás! Hamar, Erzsi,
A mamához bemegyünk;
Ilyen pompás mulatságot
Rendezzen ő is nekünk!«

És csakugyan! A kérésnek
Fényes foganatja lett:
Meg is hívták a szomszédból
Valamennyi gyermeket.

Zengett a kürt és hegedü,
Szólt a bögő, czimbalom;
Rég nem esett a házuknál
Ilyen pompás vigalom!

MÓKA GYURKA.

— Vigjáték 1 fölvonásban. —

(Vége.)

Ötödik jelenet.

Miska, Lenke.

MISKA (sóhajt.) Ah, milyen boldogok, hogy szaladhatnak!

LENKE. Ej Miska, ne légy már olyan csüggeteg! Három nap multán már te is legény leszel a gáton.

MISKA. No, de ki is pótolom, amit elmulasztottam. Minden veszteségért bőven fogom kártalanítani magamat. De nini, te igazán nem vagy kíváncsi, nézni a Gyurka esoda-czápáját?

LENKE. Oh, egy csöppet sem! Gyurka ur fölfedezései csak ő neki magának érdekesek, s gyakran még arra a fáradásra sem érdemesek, hogy az ember végettök kinézzen az ablakon.

MISKA. Ugy látom: nem igen vagytok jóban egymással.

LENKE. Sem jóban, sem roszban. Nekem az a fiu nincs inyemre, eddig van.

MISKA. Hogy nincs inyedre, ezt régóta látom. De miért?

LENKE. Semmiért.

MISKA. Ugyan! Mintha nem ismernelek! Ok nélkül te senkire sem neheztelsz. Nyilván megbántott valamivel.

LENKE. Engem? Valjon mivel bántottatott volna? (Szapora beszéd.) Nincs inyemre, mert rosz tréfái vannak, és mind csak azon jár az esze, hogyan tegye lóvá az embert. Hazug, aki azt hiszi magáról, hogy mindenkinek tudja az eszén. Gonosz, akit az ő haszontalan terveiben az sem akadályoz, ha valakinek boszuságot, bánatot okoz vele, csak

az ő multságára szolgáljon. Egy vásott fiu, aki...

*

Hatodik jelenet.

Előbbiek. Klári, karján garabóval.

KLÁRI. Fogadni mernék, hogy arról a Gyurka urfiról van szó.

LENKE. Eltalálta Klárikám.

MISKA (vidáman.) Ugy látszik, az arczkép el van találva.

KLÁRI. De el ám! Hogy ne, mikor mindjárt ráismertem!

MISKA. Már meg kell vallani, hogy nem lehet valami kellemes dolog, ha az embernek ilyen hire van. Szegény Gyurka!

(Innen kezdve, amig tart ez a jelenet, Klári uzsonnára teríti meg az asztalt, s garabójából apránként kiszedi a hozzá való tárgyokat, poharakat, stb.)

LENKE. Nem tagadom, nem szép dolog ennyire kimutatni, mily kevés rokonzérettel viseltetünk bizonyos személyek iránt, mert a vallás azt parancsolja: szeresd felebarátodat, mint magadat. De...

MISKA. De hiszen szeretjük is, csak hogy az egyiket többé, a másikat kevésbé.

LENKE (élénken) Igaz! Ugy van! Aból, amit mondtam, még nem következik az, hogy utálok Gyurkát; csakhogy nagyon, de nagyon kevésbé szeretem, főleg azóta, hogy Bélát a minap vagy másfél óráig futtatá meg hiába!... ami annyira nyugtalanítá mamát, hogy volt is mit hallgatnia Bélának, mikor haza vergődött!

MISKA. Ah tudtam, hogy van oka.

KLÁRI. Volt bizony! De mekkora! (Félbe hagyja a terítést, s a szin elejére jön.) Maga kisasszonykám, aki az uri rendhez tartozik, maga azt csinnyán említi. De én, aki cselédnél nem vagyok egyéb, ugyan csak kiereszteném a nyelvemet, ha vissza nem riasztana a tartozó tisztelet, és kereken kimondanám, hogy ha olyan roszcsont az a Gyurka urfi: apja, anyja az oka, akik minden szavát-dolgát nem győzik megbámulni. Persze hogy így aztán szörnyüképen nagyra van magával, s ez az oka, hogy nem szenvedheti senki fiálánya. Persze, az ember nem mutatja ki előtte a haragját, mivel hogy mégis csak tiszteli a szüleit. Ez az én vélekedésem ő felőle. Hanem hát: ne szólj szám, nem fáj fejem. Féken a nyelvem.

MISKA ÉS LENKE (hangosan felkaczagnak.) Ah! ah! ah! ah!

MISKA. Aztán Klári, maga így tartja féken a nyelvét?

LENKE. Így nem szól maga?

KLÁRI. Így hát! Hiszen ha még igazán neki szalajtanám a beszédet! De jobb hallgatnom. Tudom én, amit tudok.

MISKA. Mi is, Klárika; mi is tudjuk azt, amit maga.

Hetedik jelenet.

Előbbiek. Béla, nagyon megszontyolodva jő.

LENKE. Nos, Bélus! Ugy látom, nem valami nagyon lelkesedtél azon, amit láttál.

BÉLA. De igen... hogy ne?

MISKA. Ha igen, akkor nagyon csöndes lehetett az a multság.

BÉLA. Csöndes! Már miért éppen csöndes? Ó nem, éppenséggel nem!

KLÁRI. Tán, hogy amit látott Béla urfi, nem nagy dolog volt.

BÉLA. De igen, de igen!

MISKA. De igen, de igen; ó nem, ó nem; de igen, de igen... hát ez mind, amit el tudsz beszélni nekünk. Így bizony egy csöppet sem fájlaljuk, hogy nem láttuk azt a híres micsodát.

KLÁRI. Tessék asztalhoz jönni, meg van terítve, mindjárt föl is lesz tálalva. (El.)

Nyolczadik jelenet.

Az előbbiek Klári nélkül.

LENKE. Halljuk hát öcsém, beszélj már! Mi hozott úgy ki a sodrodból?

MISKA. Csakugyan! Mert bizony vigabb arczod volt, hogy az imént innen eltávoztál.

BÉLA. Hát igaz!... bevallom! Dühös vagyok! Csakhogy Klári előtt resteltem megvallani, mert bizony még ki is figurázott volna miatta. Ugy történt hogy...

(Kívül zaj. Meglehetősen távolból felkiáltások: »Segítség! Segítség!«)

MISKA. Mi az? Ki az, aki oly keservesen kiabál?

LENKE (hallgatózik.) Csakugyan, mint ha valaki segítségért kiáltana.

MISKA (színtén hallgatózva.) De hiszen az a Gyurka hangja, ha nem csalódom?

BÉLA (színtén oda figyel.) Ugy van! Az a! Ó kiabál segítségért.

LENKE. Akkor hát siessünk!

MISKA. Ha baj érte, csakugyan oda kell sietnetek, nézni mi történt vele.

BÉLA (nagy nyugodtsággal.) Kár lesz sietni vele. Elég volt, hogy kétszer bo-

londított el. Harmadikszor már nem hiszünk ő kelmének.

MISKA. Nem értelek. Mit akarsz ezzel mondani?

LENKE. Sejtem! Azt a fölfedezést, melyet az imént tett...

BÉLA. Haszontalan móka volt.

MISKA. Tehát az a vadállat?... Az a csoda-barom?... Az a szarvas czápa?...

BÉLA. Az a vadállat, az a csoda-barom, az a szarvas czápa... az én vagyok! mondá nekem Gyurka s a szemem közé nevetett. »Ugy, ugy,« mondá. »Az a szarvas czápa, az a csoda-barom, az te vagy, komám!«

MISKA (nagyot kaczag.) No, ez már egy kissé sok!

LENKE. Hogy bevalljam az igazat: gyanítottam ilyesmit. S ime, sejtelmem valóra vált.

BÉLA. S nem csak engem tett lóvá.

MISKA. Igazán?

BÉLA. A hidnál még vagy hat mással találkoztam, hat meglett emberrel, akik a Gyurka beszédjére szintén oda szaladtak, látni a... a térdjük kalácsát!

MISKA. Kár, hogy egy kicsit meg nem rugták vele azt a kis naplopót. Szinte látlak, hogy megnyúlt az arcotok. Ah! ah! ah!

BÉLA. De volt ebben a mókában egy percz, amidőn annak a szerzője, Gyurka uram, egy csöppet sem volt nevetős kedvében. Épp csak hogy annyi ideje volt, hóna alá szedni a lábát és megugrani. Máskülönbén ugyancsak megrázták volna a fülét. Hanem én nekem még adósom. Megfizet érte!

LENKE. Kár volna, Bélám. Nem illik rosszal viszonzni a rosztat. Érdjed be azzal a tanulással, hogy ezentul kötve higgy a komának.

BÉLA. Dejszen! Hanem addig is, csak hadd kiabáljon segítségért.

LENKE. Ne, Béla! Ne légy boszuálló. Meglásd, akkor veszi el büntetését, midőn legkevésbé gondolná.

MISKA. Annyi bizonyosnak látszik: ozzonnával nem várjuk ő kelmét.

BÉLA. Nem hiszem, hogy volna most kedve közénk jönni. Attól tartana, hogy elhegedülnénk rajta a XII. zsoldárt.

*

Kilenczedik Jelenet.

Az előbbiektől, Gyurka, bő paraszt-ruhában, öblös paraszt-kalappal, mely a vállába esik. Eleinte föl sem ismerik.

MISKA (látva a belépő Gyurkát.) Kit keres? Ki engedte meg, hogy ide belépjen?

LENKE. Nem korcsma ez, amelynek ajtaja mindenki előtt nyitva áll.

(Gyurka nem szól, mialatt mindelőbbre jő. Béla közléről nézi meg s aztán elneveti magát.)

MISKA. Nos? Méltóztatik-e felelni?

BÉLA. Már hasztalan komédiázol, hékás! Kibujtattad már a szegyet a zsák-ból. Ismerünk, szép maszok! (Gyuri fejéről lerántja a kalapot.)

MISKA ÉS LENKE. Gyurka!

BÉLA. Igenis, Gyurka, akinek megint valami imposztorság motoszkál a fejében.

GYURKA (megzavarodva.) Igenis Béla, igenis Lenke, ingenis Miskám... én vagyok. Hanem ez az álruha nem mókát jelent már, mint ahogy gondoljátok. Hej megkeserültem már én a mókáimat!

MINDNYÁJAN. No lám, lám, lám!

MISKA. Tán bizony már el is ért a lakolás, melyről Lenke szólt.

GYURKA. El, barátim! Megbűnhődtem már.

MISKA. Komolyan? Igazán igazat beszélsz ez egyszer?

GYURKA. Olyan igazán, amilyen igazán csak lehet.

BÉLA. Tehát az a segítségért való kiáltás, melyet az imént hallottunk? ...

GYURKA. Valóságos segélykiáltás volt.

LENKE. De hát mi bajod esett?

GYURKA. Hogy elmenekültem a rászédett emberek haragja elől, a folyó partján elsiklott a lábam.

LENKE. Jaj Istenem! ... S bele estél?

GYURKA. De bele ám! S hasztalan kiáltottam segítségért ...

BÉLA. Hallottuk a jajveszéléseidet; de azt tartottuk, megint valami mókán jár az eszed, s egy vak lóért se mozdultunk volna meg.

GYURKA. S mindenki ugyanazt cselekedte, amit ti. Hejh, nagyon lehültem abban az önkénytelen hideg fürdőben. S mert nem tudok uszni, bizonyára oda fulok ...

LENKE. Jaj! ... szegény Gyurka! ...

GYURKA. Köszönöm Lenkém. Résztvednek ez az ösztönszerű rezdüllete nagyon jól esett az én szívemnek ... Igenis; a halak pajtása, talán a halak eledele volnék e pillanatban, ha Bódi bácsi kertészének nagy uj-foundlandi kutyája, a »Bunkó« utánam nem veti magát s ki nem huz a partra, mint valami csomagot. A kertész aztán rám adta az ünneplő

ruháját, amely különben, amint észre vehettétek, egy csöppet sincs rám szabva.

BÉLA. Az igaz, nem vagy gigerli benne.

GYURKA. Nem tagadom; de arra mégis jó volt ez a gunya, hogy kivárhatom benne, míg megszárad a magamé. S biztosítalak mindnyájatokat, hogy Móka Gyurka a Sajó fenekére sülyesztette vátsottságait s hogy ezentul nem fog már bolondítani senkit sem.

LENKE. Ez esetben ... ismét a mienk vagy.

MISKA ÉS BÉLA. És most, gyerekek, uzsonnáljunk!

— Függyöny. —

JELES GAZDÁLKODÁS.

(Képpel a czimlapon.)

BIZONYOSAN kitaláljátok, még ha nem mondom is, hogy én a híres és nevezetes Rontó Pali urfinak kedves kutyája vagyok. Sok jeles cselekedetről híres az én gazdám, én csak azt csodálom, hogy nem mindenki szereti úgy, mint én. No, az igaz, hogy mi ketten multunk legjobban egymással és őszintén megvallom, hogy amit tudok, azt nagyobb részt a gazdántól tanultam.

Még egészen kicsike voltam, mikor rá szoktatott, hogy az udvaron csibét, kacsát kergessek meg. Félnek is tőlünk azok az együgyű szárnyas jószágok, mint a halálos veszedelemtől. Egészen büszke vagyok, mikor az udvaron végig sétálok és látom, milyen tekintélyem van a gyáva baromfi-népségnél.

Azt is megtanultam a gazdántól, hogy kell darabokra szedni mindenféle portékát. Ez könnyebben megy ugyan, ha ketten vagyunk. Ó számba adja a kendőt, bojtot, könyvet és aztán erősen fogja, húzza. Nekem is jó fogam van,

erősen tartom, huzom és így rendesen a leggyönyörűbben szét aprózzuk, ami a kezünk és fogunk közé kerül.

De azért ne higyétek, hogy magam is ne tudnék boldogulni. Az igazi jó tanítvány, ha valamit tanult, a maga jószántából is szorgalmasan gyakorolja. Ime, nézzétek, nem végeztem-é jelesül most a munkámat? Ez itt a Gizuska képes könyve volt! Itt felejtette a földön. Tessek megvizsgálni, maradt-e benne csak egy árva lapocska is épen? Ez meg itt a mamája czipője. Amott leltem a sarokban. Már ezzel nehéz volt elbánni, de rajtam még sem fogott ki. A hegyét már gyönyörűen fölbontottam, akár arról a végéről is föl lehet huzni. Most pedig össze roppantom a talpát. Kemény, de csak azért is! Fogadni merek, hogy közületek senki sem tudná megtenni. De én ketté harapom! Ketté, még ha bele török is a fogam. Lesz majd öröme a gazdánknak, ha meglátja. Hallom is a lépteit. Büszkén várom, hadd lássa, hogyan gazdálkodtam.

Ohó, nem ő az ... persze hogy nem! Az öreg gazdám. Ezt már nem szeretem, ő nem érti az ilyen szép játékot. Még bot is van a kezében. Jaj, most itt köllene lenni kis gazdánknak, mert az neki való ... mikor ketten gazdálkodunk, ő szokott először és jobban kikapni; azt mondják, neki köllene több eszének lenni ... és én rendesen el is menekülök a mulatság ilyen vége elől.

De most ... jaj, most egyedül ér itt! Hamar az ágy alá! Oh, már késő! Már meglátott, utánam iramodik ... és az ajtó zárva ... no most ... jaj! Jaj, nagyon fáj! Jaj, jaj!

A többit nem mondom ... nem kell mindent megtudnotok!

A MÓKUS ÉS AZ EBEK.

— Állatmese két képpel. —

FA tövében békésen üldögélt a kis mókus és lakomázott. Kitünő dióra tett szert és jóízűen rágicsálta.

Egyszerre gyanus zörejt hall. Még nem tudta kitől, mitől ered?

— Ha vadászember és meglát a fán, lepuskáz.

Pedig ezt nem igen szeretném. Meghuzom magamat itt a vén fa odujában. Ott senki sem vesz észre.

Gyorsan besurrant a nagy fa tövében tátongó oduba és nem is látta senki. Csakhogy mégis csalódott. Nem látták, de kiszimatolták. Mert három eb volt az, ami közeledett. Egy kis vadászkalandozásra indultak s amint odaértek, ahol az imént a mókuska üldögélt, egyikök így szólt:

— Vad-szagot érzek.

— Magam is, szólt a másik. Még egészen friss szag, itt kell lenni a vadnak, itt közel.

— Menjünk a nyomon, szólt a harmadik. Nagyon nagy étvágyam van, szeretnék egy kis nyulpecsenyét.

Szaglászva, szimatolva követték a nyomot és eljutottak az odvas fához. De amint a sötétben tátongó üreghez értek, meghökkenve álltak meg.

— Hm! Ide ment be, az bizonyos. Ki megy utána, hogy kihozza?

— Hm. hm! Az a kérdés, ki és mi az a odabent? Hátha nem nyul?

— Az ám! Lehet róka is, az szeret ilyen helyen rejtőzni.

Elhallg...

renkedtek
— Há...

ketten, é...

szökni ak...

— Oh...

nem róka...

tön agyon...

jét? En...

— De...

odább.

— En...

nem tart...

tetjük és...

man egys...

— Na...

—

Hallot...

eleintén...

bent üln...

pet sem...

hallgatta...

nevetett.

— Ny...

álljatok...

S az...

berregés...

Elhallgattak s az odu elé állva töprekedtek.

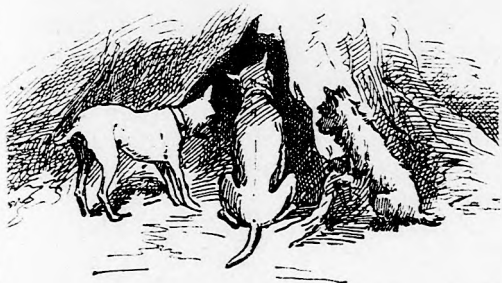
— Hátha mégis nyul? Bujjatok be ketten, én majd itt kint lesem s ha szökni akarna, nyakon csipem.

— Oh persze! Hátha nem nyul, hanem róka vagy farkas és lesben áll, rögtön agyon marja azt, aki bedugja a fejét? En nem adom oda a fejemet.

— De én sem! Akkor hát menjünk odább.

— Én azt mondom, ne menjünk, hanem tartsuk így ostrom alatt. Kíéhez-tetjük és ha előbuvik, majd mind a hárman egyszerre rontunk rá.

— Nagyon jó lesz. Hát várjunk.

Hallotta ezt odabent a mókuska és eleintén nagyon boszankodott, mert ott bent ülni a sötétben és éhezni, egy csöppet sem mulatságos. De mikor végighallgatta, már nem boszankodott, hanem nevetett.

— Ilyen vitézek vagytok? No, megálljatok csak!

S az üreg nyílásánál hirtelen nagy berregés és köpködés hallatszott, úgy hogy a három ostromló eb meglepetve és meghökkenve ugrott hátra.

— Jaj, bizony vadmacska, kikaparja a szemünket!

Ebben a pillanatban a mokus kiugrott, egyet fordult s a következő pillanatban már magasan fönt volt a fán. Onnan nevetve nézett le a felsült ostromlókra.

— Ejnye, ez már csufság, dörmögte az egyik eb. Ilyen csöpp kis mokus kifogott rajtunk.

— Ki ám, kiáltott le a mokus, mert bátorság és leleményesség a legtöbbször sikert arat az erősebbel szemben is, ha féltékenység s habozás rontja meg az erőt.

KOCZKA-REJTVÉNY.

Á	Á	Á	Á	Á	A
B	B	É	G	G	
K	K	LY	NY		
Ó	R	R			
R	R				
Z					

Ezeket a betűket úgy helyezték el, hogy a felső sor felülről lefelé és balról jobbra kitűnjön: 1. város Szlavóniában. 2. minden tárggyal vele jár, ha világoosság éri; 3. egy költőző madár. 4. hulló. 5. varga-szerszám. 6. egy más-salhangzó.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XL. kötet 25-dik számában közölt koczka-rejtvény megfejtése:

Rákóczi Ferencz.

Helyesen fejtették meg: Szivák Margit és Irén, Cziráky Miklós, Pleininger Hildgarde, Patterson Margit és Orsolya, Széll Erzsike, Kund Margit, Sturm Margit, ifj. Bicsini Sándor, Mailáth László, Gulácsy Irén, Roth Rudolf. (Olvasd el a mult számban a Rezső névre vonatkozó megjegyzésemet. F. b.) és László, Vadas Zoltán, Tamássy Bálint, Végh

Józsa, Szunyogh Bandi és István, Neuvelt Irma, Kispál Bálint, Hirsch Margit, Markó János, Holub Jenő, Stand Hedvig, Vietórisz Béla, Wertheimstein Viktor, Bernát Margit, Kassai Pál, Fabritzky Antal, Reimann Klára, Nyáry Miklós, Prónay András, Zipszer testvérek, Láng Jenő és Géza, Strasser testvérek, Buzáth Mariska és Jolán, Visontai Ilonka, Lusztig Irén, Schulhof Artur, Scheinberger Irén és Bella, Königsthal Leo, Zsigmondy Kálmán és Zoltán, Finitzer Gizella, Sztankovits Gyula, Mangold Irén, Gschwindt Ernő, Schwartz Olga, Klein Antónia és Margit, Faludy Mariska, Szily Irma, Lingauer Mariska és Sándorka, Altmann István, Redlich Kornél, Balás Mariska, Murárik Berezi, Lappert Rudolf (Neked is szól, amit Roth Rudolfnak izenek, F. b.) Varga Rózika, Bónis Irma és Elemér, Grósz Teréz, Kisfaludy Izabella, Galamb Ilona és Rózsa, Schossberger L. Gida, Schuler Gusztika, Huber Sarolta, Gyöngyösi Berta, Loyczel Irma, ifj. Szöllösi Lajos, Beliczay Jolán, Kertész Gizella, Könyöki Ella, Iró Lajos, Weisz László és Miklós, Székely Katinka és Kálmán Ármin (rongyos szélű papirosra nem illik írni F. b.), Hám Géza és Ferencz (az előbbi nektek is szól, F. b.) Somssich Eszter, Seebach Amália, Lányi Alexa és Marezsi, Schaffer Mariska és Géza, Véghely Flóra és Dezső, Armuth Erzsébet, Schöpkes Mariska, Hirschler Jolán, Bernáth testvérek, Koczó Gábor, Schlichter testvérek, Vincze Alice és Margit, Subert Elza és Zoltán, Deutsch Edith és Marianna, Scharff Jenő, Zankó Zoltán, Márffy Ede, Guary Malvine.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Nyáry Miklós. Kedves tudomásul veszem, hogy a »Kis Lap« annyira megnyerte a tetszésedet. Reményem, hogy számról-számra mind jobban meg fogod szeretni. — Reimann Clara. Lássam a küldeményedet. Ha beválik, szívesen közlöm. — Cziráky Miklós. Ügyesen van megszerkesztve, de már egyszer megjelent. Újabb kísérletet elvárom. — Weisz László és Miklós. Az ügyesen elmondott kalandnak némsokára sorát ejtem. Az apróságokból is közlök egyet. A jó kívánság sohasem késik. A szíves megemlékezést köszönöm és viszonzom. — Gschwindt Ernő. Hova tovább mind érdekesebb lesz. Üdvözöllek. — Szunyogh Bandi és István. Reményem, tartós lesz közöttünk a barátság. — Huber Sarolta. Akit kérdezel, szintén a »Kis Lap« olvasói közé tartozik. — Somssich Eszter. Bizony, ma-holnap már kinősz a szárnyaim alól. — Armuth Erzsébet. Téged is, mint többi kis olvasó társaidat szeretettel fogadlak a »Kis Lap« zászlaja alá. — Schlich-

ter testv. A fölvetett mondat megint nincs ki-merítve. Hol maradt a *minden, anya, arany, dara*, stb? — „Bélyeggyűjtő.“ Mivel sokan gyűjtenek és küldenek be nekem elhasznált bélyegeket, hogyan ismerjek rád? És mire való ez az álcázáskodás? Talán mert farsangban vagyunk? Megtejtésedet tehát nem vehetem figyelembe. — B. B. (Szigrd.) A »Kis Lap« főnnállása óta mindig a jelen nagyságában jelen meg. — Schaffer testv. Küldhetitek bátran.

JÓTÉKONYSÁG.

39—1890—91.

Titkári szám.

Forgó bácsinak

a „Kis Lap“ t. szerkesztőjének
Budapest.

Tekintetességed kegyes volt a kolozsvári »Rongyos Egylet« részére, annak czéljai előmozdítására Dorgó Albert kir. közjegyző úr, választmányi tag közvetítésével elnökségünkhöz a „Kis Lap“hoz befolyt gyűjtésekből 50—azaz ötven o. é. frtot küldeni.

Fogadják ezen nagylelkű adományáért Tekintetességed és áldott szívéű kis olvasói az egylet nevében hálás köszönetünk nyilvánítását.

Legyen szabad egyletünket továbbra is Tekintetességednek nagybecsű pártfogásába és kedves kis olvasóinak szeretetében ajánlanunk

A kolozsvári »Rongyos Egylet« nevében

maradtunk kiváló tisztelettel

Kolozsvárt, 1891. január 15-én.

Dr. Rónahegyi
egyl. elnök.

Elek Gyula
egyl. titkár.

*

Az éhező és fázó gyermekek részére: Wertheimstein Victor 2 frt 50 kr. Seethal Elma és Ferencz 2 frt.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.